

Zpráva o Národním protokolu o spolupráci Fóra pro lidská práva, ENABLE project „Zpráva o Národním protokolu o spolupráci Fóra pro lidská práva“ (ENABLE - 101056701 - JUST-2021-JACC)

Úvod

Fórum pro lidská práva dlouhodobě spolupracuje s různými institucemi a nevládním sektorem na Slovensku. Mezi klíčové partnery počítáme zejména kancelář Veřejného ochránce práv, která rovněž funguje jako monitorovací mechanismus pro CRPD, dále úřad vlády České republiky a zejména odbor lidských práv, resp. současná zmocněnkyně pro lidská práva Klára Laurenčíková a pak zastřešující, ale i specificky zaměřené nevládní organizace. V rámci projektu ENABLE Fórum posílilo spolupráci s některými klíčovými partnery, aby mohlo pokračovat ve spolupráci a rozvíjet společné aktivity. Cílem této iniciativy spolupráce bylo vytvořit strukturovanější rámec pro společné aktivity, které by mohly být sdíleny nebo společně realizovány buď ve vzájemném partnerství, nebo v rámci širších koalic a konsorcií. Následující zpráva shrnuje a popisuje klíčové prvky související s prohloubením této spolupráce.

Klíčové kontakty a výsledky zapojení

1. **Kancelář VOP a monitorovací mechanismus CRPD:** V rámci projektu se právníci kanceláře VOP a monitorovacího mechanismu CRPD a NPM aktivně zúčastňovali akcí organizovaných Fórem, ať už se jednalo o národní trénink nebo pracovní skupiny. Zároveň byly s právníky a právníčkami sdíleny výsledky projektu a různé materiály, včetně např. prezentací a jiných odborných výstupů. V rámci projektu jsme společně konzultovali konkrétní politiky a aktivně jsme se zapojili do akcí, které organizovala kancelář Veřejného ochránce práv, např. akce týkající se nevhodné medicíny lidí s mentálním znevýhodněním, a to zejména žijících v ústavní péči v České republice. Dále jsme společně sdíleli případy a možnosti litigace, kdy advokát spolupracující s Fórem převzal i zastupování dvou případů, které byly zprostředkovány kanceláří Veřejného ochránce práv. Společné partnerství je založeno na dlouhodobé spolupráci, která není formalizována, ale má podobu otevřeného vztahu. Tato méně formální podoba je i preferovanou variantou spolupráce do budoucnosti.
2. **Úřad vlády České republiky, zmocněnkyně pro lidská práva:** Dalším klíčovým partnerem se v posledních dvou letech stal úřad vlády České republiky a zmocněnkyně pro lidská práva. Spolupráce se rozvíjela a prohlubovala zejména ve dvou oblastech, a to jednak spolupráce v oblasti vzdělávání, kdy právník a lidskoprávní expert Fóra byl přizván jako odborník zajistit pod úřadem vlády vzdělávací aktivity v oblasti sociálních práv pro střední management Ministerstva práce a Ministerstva zdravotnictví. Tak zároveň na advokační rovině, kdy právník Fóra byl zmocněnkyní jmenován předsedou Výboru proti mučení Rady vlády pro lidská práva. V rámci této pozice, a to v úzké spolupráci se zmocněnkyní vlády pro lidská práva, jsou společně připravována a otevírána lidskoprávní témata v úrovni ministerstev, či vlády. Spolupráce bude pokračovat a předpokládáme prohloubení, přičemž předpokládáme např. posílení v oblasti propagace akcí a šíření, sdílení materiálů apod.
3. **Nevládní sektor (Nautis, Rytmus, TudyTam, Mezimezí, atd.):** Klíčovými partnery jsou nevládní organizace, a to zejména organizace působící v sociální oblasti a podporující práva lidí se zdravotním znevýhodněním. V rámci projektu Fórum spolupracovalo s řadou nevládních organizací, a to v různých oblastech, včetně podpory při vyhledávání případů pro strategickou litigaci a případné sociální a psycho-sociální podpory obětí porušení lidských práv. Zejména je nutné zmínit organizaci Nautis, která hájí zájmy lidí s PAS a Fóru systematicky napomáhá při hledání a podpoře klientů pro strategickou litigaci. Dále Rytmus, která se věnuje lidem

s mentálním znevýhodněním, kdy se právnička a sociální pracovnice Rytmu aktivně účastnila vzdělávací akce a společně s právníky Fóra organizovala strategickou litigaci v oblasti svéprávnosti. Spolupráce v oblasti vzdělávání a v posledním roce i v oblasti litigace, a to zejména v kontextu svéprávnosti se prohlubuje s organizací TudyTam. Nová spolupráce, která se rozvíjí i díky projektu ENABLE je s nově vzniklou organizací MeziMezí, která podporuje lidi s psychosociálním znevýhodněním a jejich blízké.

Klíčové body Národního protokolu o spolupráci

Spolupráce s klíčovými partnery v České republice zahrnuje zejména následující body:

1. **Propagace akcí.** patří sem např. možnost sdílet a využívat prostory, propagace na sociálních sítích a v jejich kruzích, aktivní či pasivní účast atd.
2. **Právní expertíza:** poskytování právní expertízy a poradenství v oblasti lidskoprávních projektů a iniciativ, sdílení např. prezentací aktuální judikatury, sdílení publikací o lidských právech, ad hoc konzultace.
3. **Sdílení zdrojů a informací:** sdílení dalších odborných znalostí, informací a možných zdrojů, např. pro sociální nebo psychosociální podporu osob se zdravotním postižením a obětí porušování lidských práv.
4. **Zveřejňování materiálů:** vzájemné zveřejňování a šíření materiálů a výstupů z různých projektů v oblasti lidských práv.
5. **Vzdělávací aktivity:** podpora nebo účast na organizaci vzdělávacích a osvětových aktivit v oblasti práv osob se zdravotním postižením.
6. **Soudní spory a mezinárodní advokační aktivity:** podpora společného úsilí o prosazování a podporu práv osob se zdravotním postižením prostřednictvím soudních sporů a využívání právních nástrojů. 7. Podpora a účast na přípravě a předkládání alternativních zpráv o dodržování lidských práv osob se zdravotním postižením na Slovensku orgánům OSN a Rady Evropy.

Závěr

Iniciativa Národního koordinačního protokolu úspěšně vzbudila zájem a podporu klíčových zúčastněných stran v České republice. Partneři oceňují vzájemnou spolupráci, která se bude nadále prohlubovat, a to i díky projektu ENABLE, jehož jedním z nejdůležitějších výsledků je umožnění udržitelnosti kontinuální spolupráce v oblasti práv lidí se zdravotním znevýhodněním.



Co-funded by
the European Union

Spolufinancováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autorů a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské komise. Evropská unie ani orgán poskytující dotaci za ně nemohou nést odpovědnost.